

**Informacja z posiedzenia**  
**Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego**  
**w dniu 02.10.2013 r.**

W dniu 02.10.2013 r. o godz. 10<sup>00</sup> w Starostwie Powiatowym w Kluczborku miało miejsce posiedzenie Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, które otworzył **Naczelnik Wydziału Spraw Obywatelskich Zarządzania Kryzysowego i Promocji Zdrowia** Starostwa Powiatowego w Kluczborku. Po przywitaniu uczestników posiedzenia przedstawiono następujący porządek spotkania:

- I. Podsumowanie powiatowej akcji „Bezpieczne Wakacje 2013”;
- II. Ocena stanu sanitarno-epidemiologicznego w okresie letnim;
- III. Ocena bezpieczeństwa pożarowego w okresie letnim;
- IV. Zatwierdzenie zmian wprowadzanych w ramach aktualizacji do Powiatowego Planu Zarządzania Kryzysowego.
- V. W ramach posiedzenia przeprowadzono szkolenie doskonalące na temat:
  - Zagrożenia dla populacji zwierząt związanego z wystąpieniem choroby afrykańskiego pomoru świń (ASF),
  - choroby niebieskiego języka u bydła, (omówiono działania podejmowane w przypadku wystąpienia choroby).

**Ad.I.**

**Podsumowanie powiatowej akcji „Bezpieczne Wakacje 2013”**

**Komendant Powiatowy Policji w Kluczborku** przedstawił ocenę w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa publicznego w okresie wakacyjnym. W roku bieżącym tradycyjnie, podobnie jak w latach ubiegłych działania funkcjonariuszy policji prowadzone były głównie w sferze prewencyjnej, profilaktycznej oraz kontrolnej. Z przekazanego sprawozdania wynika, że funkcjonariusze policji w ramach realizowanych działań zmierzający do poprawy bezpieczeństwa realizowali następujące zadania:

**Liczba wspólnych patroli ze/z:**

- Strażą Miejską - **46**
- Strażą Ochrony Kolei - **9**

**Liczba oznakowanych:**

- rowerów - **1**

- Liczba ujawnionych przypadków niewłaściwie sprawowanej opieki rodzicielskiej i podjęte w skutek tego działania: **2 interwencje**
- Liczba ujawnionych nieletnich, będących pod działaniem alkoholu, narkotyków (krótki opis okoliczności ujawnienia ); **6 osób.**
- Liczba kontroli placówek wypoczynku letniego, w tym wspólnie z Sanepidem, Strażą Pożarną, innymi podmiotami - **SANEPID - 1**
- Liczba skontrolowanych miejsc masowej rozrywki, dyskotek, klubów, itp. - **17**
- Liczba przeprowadzonych pogadanek i spotkań profilaktycznych z dziećmi i młodzieżą (również z rodzicami, pedagogami), w tym:
  - a) przed rozpoczęciem okresu wakacyjnego: **30 spotkań**
  - b) w trakcie wakacji:
    - w placówkach organizujących wypoczynek (kolonie, obozy, półkolonie) **10 spotkań**
    - w świetlicach, klubach (miejscach spotkań dzieci i młodzieży) ,**festyny 2 spotkania**

Opis przedsięwzięć podejmowanych na rzecz porządku i bezpieczeństwa w czasie wakacji

(krótka charakterystyka działań wraz z osiągniętymi wynikami, ilością uczestników). Policjanci Komendy Powiatowej Policji w Kluczborku podczas wakacji w toku codziennej służby dokonywali systematycznych kontroli stałych miejsc grupowania się dzieci i młodzieży, głównie parki, skwery, tereny przyszkolne itp., gdyż w tych miejscach dochodzi najczęściej do zakłóceń spoczynku nocnego, ładu i porządku czy też uszkodzeń mienia. Ponadto mając na uwadze kontynuację ogólnopolskiej kampanii edukacyjnej **„Pozory mylą - dowód nie”** – której głównym celem jest edukacja sprzedawców napojów alkoholowych poprzez zwracanie uwagi, że dorosły wygląd klienta nie oznacza pełnoletniości. Funkcjonariusze tut. KPP, a szczególnie dzielnicowi mając na uwadze przepisy **Ustawy o wychowaniu w trzeźwości** kontrolowali systematycznie placówki handlowe sprzedające alkohol. Podczas kontroli nie ujawniono nieprawidłowości. Przy okazji tych kontroli przypomniano właścicielom i pracownikom w/w sklepów o zakazie sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych osobom poniżej 18 roku życia.

W okresie dwóch miesięcy wakacyjnych na terenie powiatu kluczborskiego ujawniono ogółem 6 osób niepełnoletnich będących pod wpływem alkoholu.

Bezpośrednio przed wakacjami na terenie powiatu kluczborskiego realizowano spotkania z dziećmi i młodzieżą szkół podstawowych i gimnazjalnych jak również najmłodszymi wychowankami przedszkoli. Spotkania te miały na celu podniesienie świadomości z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym jak również przypomnienie o zachowaniu bezpieczeństwa w trakcie beztróskiego odpoczynku w domu, na podwórku czy też podczas pobytu nad wodą. W trakcie spotkań z młodzieżą przypomniano również o odpowiedzialności prawnej w myśl „ Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich” i konsekwencjach prawnych wszelkich zachowań ryzykownych.

Trzeciego lipca 2013 roku Asystent ds. Nieletnich i Patologii Komendy Powiatowej w Kluczborku przeprowadził spotkania z dziećmi oraz młodzieżą przebywającą na kolonii znajdującej się na terenie polsko - czeskiego Centrum Szkolenia Rycerskiego w Biskupicach – Brzósłkach. Na turnusie przebywały dzieci z Polski i Czech – łącznie 46 osób w wieku 10 - 18 lat .W trakcie tego spotkania zostały przypomniane zasady bezpiecznego wypoczynku oraz poruszania się po drogach. Został również zaprezentowany radiowóz policyjny wraz ze sprzętem.

W dniu 12 lipca 2013 roku funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Kluczborku gościli dzieci z półkolonii Młodzieżowego Domu Kultury w Kluczborku. W trakcie tej wizyty dzieci oprócz przypomnienia wiedzy teoretycznej na temat bezpiecznego zachowania w domu, na podwórku czy też nad wodą miały możliwość zapoznania się z bliska z radiowozem, motocyklem jak również mogły zwiedzić osobiście pomieszczenia dla osób zatrzymanych.

W dniu 09 lipca 2013 roku odbyło się spotkanie z najmłodszymi uczestnikami półkolonii letniej zorganizowanej przez Świetlicę Socjoterapeutyczną PARASOL w Kluczborku. W trakcie tego spotkania zostały przypomniane zasady bezpiecznego wypoczynku, prawidłowego zachowania się wobec osób nieznanym przyjęcia właściwej postawy wobec atakującego psa itp.

Dzielnicowi Posterunku Policji w Byczynie w okresie wakacyjnym systematycznie odwiedzali oraz przeprowadzali spotkania z kolejnymi uczestnikami kolonii mieszczących się na terenie polsko- czeskiego Centrum Szkolenia Rycerskiego w Biskupicach – Brzósłkach. Na turnusach przebywały dzieci i młodzież w wieku 8 - 18 lat. W trakcie tych spotkań zostały przypomniane zasady bezpiecznego wypoczynku oraz poruszania się po drogach. Został również zaprezentowany radiowóz policyjny wraz ze sprzętem.

Ponadto policjanci Posterunku Policji w Byczynie w toku codziennej służby podczas wykonywania obowiązków służbowych dokonywali systematycznych kontroli rejonu zalewu Brzóska jak również terenu basenu miejskiego.

- Liczba ujawnionych uciekinierów z:
- z domu rodzinnego                      - **3**
- placówek                                      - **5**

Współpraca z instytucjami poza policyjnymi (ocena współpracy, opis wspólnych przedsięwzięć).

**1.** Młodzieżowy Dom Kultury w Kluczborku – coroczne spotkania z dziećmi

przebywającymi na półkolonii;

2. Współpraca z Zakonem Kapucynów Parafii Rzymsko - Katolickiej w Wołczynie – zapewnienie bezpieczeństwa uczestnikom XVII Spotkań Młodych, odbywających się w miesiącu lipcu w Wołczynie.

3. Współpraca ze Strażą Miejską w Kluczborku i Wołczynie.

### **Zapewnienie bezpieczeństwa w ruchu drogowym**

Liczba skontrolowanych autobusów komunikacji krajowej i międzynarodowej przed wyjazdem - **13**

Liczba skontrolowanych autobusów komunikacji krajowej i międzynarodowej w trakcie działań - **11**

Liczba skontrolowanych samochodów osobowych w trakcie działań - **3717**

Liczba skontrolowanych samochodów ciężarowych w trakcie działań - **532**

### **Zastępca Komendanta Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Kluczborku**

odnosząc się do podsumowania powiatowej akcji „Bezpieczne Wakacje 2013” poinformował, że realizowano następujące działania profilaktyczno – prewencyjne zmierzające do poprawy bezpieczeństwa dzieci i młodzieży:

#### **Skontrolowano pod względem bezpieczeństwa pożarowego:**

- Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Marii Konopnickiej w Kluczborku,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Kluczborku,
- OS i R Kluczbork Wojewódzki Kampus Sportowo – Rekreacyjny „STOBRAWA”,
- Wojewódzki Ośrodek Doksztalowania i Doskonalenia Zawodowego w Kluczborku,
- Polsko - Czeskie Centrum Kształcenia Rycerstwa Biskupice – Brzózki,
- Ośrodek Turystyczno – Wypoczynkowy „Kemping 23” w Bąkowie.

Wszystkie wnioski rozpatrzono pozytywnie.

#### **Ponadto zorganizowano:**

- Letnią akcję „Otwarte strażnice”, (11 grup/300 osób),
- ćwiczenia na obiektach w zakresie ewakuacji w (Publicznym Przedszkolu w Byczynie oraz Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kluczborku).

### **Pozostałe informacje dotyczące podejmowanych działań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczestnikom imprez masowych z udziałem dzieci i młodzieży:**

- czynności kontrolno – rozpoznawcze terenu przeznaczonego na organizację imprezy masowej „Dni Kluczborka 2013”,
- czynności kontrolno – rozpoznawcze terenu przeznaczonego na organizację imprezy masowej „Mecz piłki nożnej Miejskiego Klubu Sportowego w Kluczborku”,
- edukacja dzieci i młodzieży w zakresie bezpieczeństwa wypoczynku w czasie wakacji. Bezpieczeństwo wypoczynku w czasie wakacji omówione zostało w ramach akcji „Otwarte strażnice” z każdą grupą dzieci i młodzieży (miejsce - sala konferencyjna KP PSP w Kluczborku) oraz podczas ćwiczeń obserwowanych w Specjalnym Ośrodku Szkolno Wychowawczym nr 6 w Kluczborku,
- indywidualne działania podejmowane w zakresie bezpieczeństwa oraz zachowania się w sytuacjach zagrożeń,
- pomoc w organizacji oraz udział sił i środków JRG w Kluczborku w ćwiczeniu „Bezpieczny przejazd - zatrzymaj się i żyj” (większość obserwatorów stanowiła młodzież szkolna),
- ćwiczenia z okazji Dnia Dziecka na terenie Galerii Miodowej w Kluczborku (pogadanka na temat akcji „bezpieczne wakacje”, zaprezentowano oraz omówiono podstawowe czynności z zakresu Kwalifikowanej Pierwszej Pomocy).

**Inspektor Wojewódzkiej Inspekcji Transportu Drogowego w Opolu oddział w Byczynie**, przedstawiając realizowane działania zmierzające do poprawy bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w okresie letniego wypoczynku „Bezpieczne Wakacje 2013” poinformował, że:

- Prowadzono kontrole pojazdów transportujących dzieci i młodzież na wakacje. W tym zakresie przyjęto około dwadzieścia zgłoszeń. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono poważniejszych uchybień. Prowadzono również kontrole pojazdów z materiałami niebezpiecznymi. Inspektorzy współdziałali z Policją, Strażą Graniczną, Służbą Celną, Inspekcją Weterynaryjną, Państwową Inspekcją Pracy, Inspekcją Handlową i zarządcami dróg w zakresie bezpieczeństwa i porządku ruchu na drogach publicznych oraz zwalczania przestępstw gospodarczych dokonywanych w zakresie transportu drogowego lub w związku z tym transportem, z uwzględnieniem właściwości i kompetencji tych organów oraz zadań Inspekcji.

**Komendant Straży Miejskiej w Wołczynie** stwierdził, że dzięki współpracy z Komendą Powiatową Policji w Kluczborku „Spotkanie Młodych” w Wołczynie oraz cały okres wakacyjny przebiegł bardzo spokojnie.

W sumie w trakcie przerwy wakacyjnej odnotowano 60 wykroczeń porządkowych w tym 8 związanych z zakłóceniem porządku w miejscach publicznych.

W konsekwencji sporządzono trzy wnioski o ukaranie mandatami karnymi. Przetransportowano również pięć osób nietrzeźwych do miejsca zamieszkania.

## **Ad.II.**

Naczelnik Wydziału Spraw Obywatelskich, Zarządzania Kryzysowego i Promocji Zdrowia Starostwa Powiatowego w Kluczborku w wyniku przeprowadzonej konsultacji w trakcie posiedzenia ustalił, że materiał opracowany przez Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kluczborku, zostanie dołączony w formie załącznika Nr 1 do protokołu Posiedzenia Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego w Kluczborku i udostępniony do wglądu osobom zainteresowanym w Wydziale Spraw Obywatelskich Zarządzania Kryzysowego i Promocji Zdrowia Starostwa Powiatowego w Kluczborku.

## **Ad. III.**

**W odniesieniu do oceny bezpieczeństwa pożarowego w okresie letnim**  
**Zastępca Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Kluczborku** przedstawił analizę powstałych zdarzeń na terenie powiatu kluczborskiego w okresie od 1 czerwca do 31 sierpnia 2013 roku.

### **Zdarzenia ogółem**

W okresie od 1 czerwca do 31 sierpnia 2013 roku, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Kluczborku odnotowała **229 wszystkich interwencji** na terenie powiatu kluczborskiego, co stanowi wzrost o **71%** w stosunku do analizowanego okresu roku poprzedniego.

### **Pożary**

W okresie od 1 czerwca do 31 sierpnia 2013 roku, jednostki ochrony przeciwpożarowej powiatu kluczborskiego uczestniczyły w likwidacji **66 pożarów** na terenie powiatu (**wzrost o 32%** w stosunku do analizowanego okresu roku poprzedniego). Zdecydowana większość powstałych pożarów to pożary małe (65), które stanowią 98,5% wszystkich pożarów.

Z przedstawionych danych wynika, że rozkład pożarów w stosunku do miejsc oraz przyczyn ich powstawania jest podobny do lat ubiegłych. Nadal głównymi przyczynami powstania pożarów są: podpalenia umyślne i nieumyślne oraz nieostrożność osób dorosłych.

### **Miejscowe zagrożenia**

W okresie od 1 czerwca do 31 sierpnia 2013 roku, jednostki ochrony

przeciwpowodziowej powiatu kluczborskiego uczestniczyły w likwidacji **152 miejscowych zagrożeń** (MZ) na terenie powiatu, co stanowi **wzrost ilości MZ o 92%** w stosunku do roku poprzedniego (79). Zdecydowana większość MZ została zakwalifikowana jako „MZ” lokalne (121), które stanowią 80% wszystkich MZ (152). Pozostałe 20% MZ (31) zarejestrowano jako „MZ” małe

Z przedstawionych powyżej danych wynika, że rozkład miejscowych zagrożeń w stosunku do miejsca oraz przyczyn ich powstawania jest podobny do lat ubiegłych.

Główne przyczyny powstawania MZ to:

gwałtowne opady atmosferyczne (75)

inne przyczyny 26

niezachowanie zasad bezpieczeństwa ruchu środków transportu (12)

huragany, silne wiatry ( 12 )

Największy wzrost odnotowano w zakresie:

- gwałtownych opadów atmosferycznych ( z 7 na 75 , **wzrost ok. 10- krotny**)

- inne przyczyny (z 12 na 26 , **wzrost o 117 %** )

Największy spadek odnotowano w zakresie:

- huraganów, silnych wiatrów (z 34 na 12 ,**spadek o 65 %**),

Z przeprowadzonej analiz danych statystycznych zaistniałych zdarzeń wynika, że sezon letni w roku 2013 był porównywalny do lat poprzednich, (pomijając rok 2012), w którym to roku odnotowano wyjątkowo mało interwencji.

#### **Ad.4**

#### **Zatwierdzenie zmian wprowadzanych w ramach aktualizacji do Powiatowego Planu Zarządzania Kryzysowego.**

**Naczelnik Wydziału Spraw Obywatelskich Zarządzania Kryzysowego i Promocji Zdrowia** Starostwa Powiatowego w Kluczborku przedstawił zmiany nanoszone w ramach prowadzonych aktualizacji Planu Zarządzania Kryzysowego Powiatu Kluczborskiego na przełomie ostatnich dwóch lat.

Jednocześnie zwrócono się do Członków Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego w Kluczborku z prośbą o zatwierdzenie powyższych aktualizacji.

Zatwierdzenie wprowadzonych zmian przez członków PZZK w Kluczborku nastąpiło przez aklamację.

#### **Ad.5**

W ramach posiedzenia PZZK w Kluczborku **Z- ca Powiatowego Lekarza Weterynarii w Kluczborku** przeprowadził szkolenie doskonalące prezentując:

- Zagrożenia dla populacji zwierząt związane z wystąpieniem choroby afrykańskiego pomoru świń (ASF),

-choroby niebieskiego języka u bydła, (omówiono działania podejmowane w przypadku wystąpienia choroby).

#### **Afrykański pomór świń**

##### **Choroba i jej przyczyny**

Czynnikiem etiologicznym choroby jest wirus afrykańskiego pomoru świń (ASFV), zaliczany początkowo do rodziny Iridoviridae. Od 1995 r. uważa się, że jest on jedynym przedstawicielem tzw. wirusów ASF-like.

Wirus namnaża się głównie w cytoplazmie monocytów i makrofagów, ale również w trombocytach i neutrofilach, w komórkach endotelialnych, w hepatocytach i w komórkach nabłonka kanalików nerkowych, nie ma natomiast zdolności replikacji w limfocytach T i B.

## **Atakowane gatunki**

Podatne na chorobę są tylko świnie - domowe i dzikie. **Choroba nie atakuje ludzi.**

## **Obszar występowania**

Po raz pierwszy ASF został stwierdzony i opisany przez Montgomery'ego, w 1921 roku, w Kenii.

Na kontynencie europejskim choroba pojawiła się po raz pierwszy w 1957 roku, na terenie Portugalii i aż do 1995 roku ASF występował endemicznie w Hiszpanii i Portugalii, aczkolwiek w 1986 r. ostra postać choroby wystąpiła w Belgii oraz Holandii.

Aktualnie afrykański pomór świń występuje endemicznie w wielu krajach afrykańskich leżących na południe od Sahary oraz sporadycznie w Ameryce Południowej, a w Europie tylko na Sycylii, co ma związek z uwarunkowaniami geograficznymi oraz wielowiekową tradycją wolnego wychowu świń na tej wyspie.

W Polsce nigdy dotychczas nie rejestrowano przypadków tej choroby. Polska nie należy do strefy najwyższego zagrożenia ASF, jednakże, ze względu na wzrastającą bezpośrednią komunikację oraz wymianę towarów z krajami zapowietrzonymi, istnieje potencjalne zagrożenie tą zarazą. ASF nie był także dotychczas stwierdzany w Azji, Australii oraz Ameryce Płn.

## **Podstawowe objawy**

Choroba ma wiele rozmaitych postaci. Stopień śmiertelności zależy od postaci choroby, w przypadkach ostrych śmiertelność dochodzi do 100%. W postaciach takich występują objawy apatii, (zwierzę niechętnie się porusza i często pokłada) lub pobudzenia, ma wysoką temperaturę ( $41 - 42^{\circ}\text{C}$ ), przy zachowanym apetycie. Często występują sine plamy na uszach, ryju i kończynach, mogą występować wysięki z nosa i oczu, wymioty, krwawa biegunka. Śmierć następuje w kilka dni później. Choroba trwa przez 1-7 dni. Mogą występować poronienia. W mniej ostrych postaciach objawy są podobne, choć łagodniejsze, i trwają dłużej (aż do 3-4 tygodni).

## **Rozprzestrzenianie się**

Wirus jest rozprzestrzeniany w wyniku bezpośredniego kontaktu z zarażonymi świniami, ozdrowieńcami lub dzikimi świniami afrykańskimi będącymi bezobjawowymi nosicielami i siewcami zarazki. Do zakażenia dochodzi również poprzez kontakt z zakażonym materiałem pochodzącym z otoczenia lub skarmianie zakażonych odpadów kuchennych. Większość przypadków przenoszenia ASF pomiędzy krajami była związana z karmieniem resztkami pochodzącymi z międzynarodowych lotnisk lub portów morskich. W Afryce, Australii i Hiszpanii rezerwuarem wirusa ASF są kleszcze.

## **Wrażliwość wirusa**

Wirus jest bardzo odporny, przeżywa w szerokim zakresie (pH 4-13) i temperatur, w tym w temperaturach poniżej  $0^{\circ}\text{C}$ . Może przetrwać w zakażonych kojcach dla świń przez co najmniej jeden miesiąc, a także przetrwać przez wiele miesięcy w surowym, nie przetworzonym mięsie. Świnie mogą pozostawać nosicielami wirusa, nawet przez całe życie. Wysoka temperatura natomiast niszczy go szybko: w  $55^{\circ}\text{C}$  wirus ginie po 45 min, a w  $60^{\circ}\text{C}$  po 20-30 minutach. Podgrzewanie do temperatury powyżej  $69^{\circ}\text{C}$  wydaje się likwidować wirusa.

## **Strategia kontrolowania choroby**

Strategia walki z chorobą polega na zlikwidowaniu wirusa w jak najkrótszym możliwym czasie. Obejmuje to zabicie i utylizację zwierząt chorych, ścisłą kwarantannę i kontrolę przemieszczania się zwierząt, ludzi, produktów i sprzętu. Oczyszczanie i dezynfekcję skażonych pomieszczeń i sprzętu, prowadzenie dochodzenia epizootycznego, perlustracji mających na celu określenie zasięgu choroby oraz tworzenie stref dla oddzielenia obszarów zapowietrzonych i wolnych od choroby. Brak szczepionki przeciwko ASF.

## **Działania Powiatowego Lekarza Weterynarii zmierzające do wykrycia i zwalczania afrykańskiego pomoru świń.**

### **Działania PLW w celu utrzymania stanu gotowości zwalczania ASF**

tworzy i aktualizuje co najmniej raz w roku lub po każdej zmianie plan gotowości zwalczania ASF,  
wydaje zarządzenie powołujące PZK  
przeprowadza szkolenia podległych służb weterynaryjnych,  
dokonuje okresowych przeglądów sprzętu , materiałów i zapasów –dokumentowanie przeprowadzonych działań podlega rejestracji ,  
utrzymuje rezerwę finansową pozwalającą na podjęcie działań zmierzających do likwidacji ogniska ASF oraz prowadzenie szkoleń i ćwiczeń,  
kontroluje prawidłowość realizacji Instrukcji dla sekretarki w zakresie przyjmowania oraz rejestracji zgłoszeń podejrzeń wystąpienia ASF.

### **Działania PLW w sytuacji przyjęcia zawiadomienia o podejrzeniu wystąpienia ASF.**

rejestruje zgłoszenie podejrzenia wystąpienia ASF ,  
zawiadamia WLW o podejrzeniu wystąpienia ASF,  
wysyła grupę PLW do ogniska w celu jego „opracowania” zgodnie z trybem określonym w księdze operacyjnej ,  
aktywuje PZK,  
wydaje decyzję o podejrzeniu wystąpienia ASF,  
zarządza całodobowe dyżury do czasu otrzymania wyniku badania – wymagania określa odpowiednia procedura .

### **Działania PLW po wykluczeniu podejrzenia wystąpienia ASF w ognisku**

powiadamia WLW o wykluczeniu podejrzenia wystąpienia ASF,  
wydaje decyzję uchylającą decyzję o podejrzeniu wystąpienia ASF.  
opracowuje dokumentację opisującą zgłoszony przypadek podejrzenia wystąpienia ASF oraz podjęte działania a następnie ją archiwizuje,  
odwołuje stan gotowości PZK.

### **Działania PLW po potwierdzeniu podejrzenia wystąpienia ASF w ognisku**

przekazuje informację o stwierdzeniu ASF Staroście, który aktywuje Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego (PCZK). PLW zostaje zastępcą przewodniczącego Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego (PCZK),  
wydaje decyzje o stwierdzeniu ogniska lub ognisk choroby, raportuje do Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii i Głównego Lekarza Weterynarii ,  
przedstawia Wojewódzkiemu Lekarzowi Weterynarii granice obszarów zapowietrzonych i zagrożonych jak oraz wnioskuje o wprowadzenie ograniczeń określonych w art. 23 „ustawy weterynaryjnej”,  
analizuje stanu zagrożenia, wnioski przedstawia WLW, Staroście,  
kieruje działaniami związanymi z prowadzeniem zwalczania ASF  
wnioskuje do Przewodniczącego PCZK o wydzielenie sił i środków potrzebnych do prowadzenia zwalczania ASF,  
wnioskuje do WLW o odpowiednie środki finansowe z rezerw budżetu wojewody na zwalczanie choroby,  
wnioskuje do WLW o wsparcie kadrowe i sprzętowe,  
współpraca z PZK sąsiednich powiatów,  
prowadzi wycenę wartości użytkowej zwierząt w sposób i na zasadach określonych w przepisach  
nadzoruje i koordynuje uśmiercanie zwierząt w sposób i na zasadach określonych  
nadzoruje i koordynuje prowadzenie utylizacji zwłok zwierzęcych – zgodnie z zasadami określonymi w odpowiedniej instrukcji,  
nadzoruje i koordynuje zabiegów oczyszczania i dezynfekcji na każdym etapie zwalczania ASF, w sposób i na zasadach określonych w odpowiedniej Instrukcji ,

proceedzi perlustracje okręgu zagrożonego i zapowietrzonego w sposób i na zasadach określonych w odpowiedniej Instrukcji ,  
sporządza raporty dla Głównego Lekarza Weterynarii i Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii oraz opracowanie materiałów informacyjnych dla PCZK,  
uwzględniając dobrostan zwierząt koordynuje ich ubój sposób i na zasadach określonych w decyzji,  
proceedzi szkolenia pracowników fachowych i innych niezbędnych służb oraz przedstawicieli związków i organizacji rolniczych i producenckich,  
kieruje zespół monitoringu do ogniska po usunięciu zwierząt i wykonanej dezynfekcji końcowej, w celu wykonania końcowej inspekcji , wynik której będzie podstawą do cofnięcia restrykcji nałożonych na ognisko ASF.

### **Działania PLW po likwidacji ogniska ASF**

Wydać decyzje uchylające decyzje wprowadzające restrykcje po stwierdzeniu ASF.

## **CHOROBA NIEBIESKIEGO JĘZYKA**

### **Definicja:**

Choroba niebieskiego języka (ang. Bluetongue – „niebieski język”) jest to niezaraźliwa dla ludzi choroba zakaźna groźna wyłącznie dla przeżuwaczy, zwłaszcza owiec ale również dla bydła, kóz, bawołów, jeleni, antylop i niektórych innych parzystokopytnych np. wielbłądów. Chorobę wywołuje wirus choroby niebieskiego języka (BTV), a jego wektorem są krwio pijne kuczmany - owady należące do rodzaju Culicoides. Objawy kliniczne najsilniej wyrażone są u owiec i wynikają zasadniczo z gorączki i zwiększenia przepuszczalności naczyń krwionośnych. Jednym z licznych objawów, choć wcale nie najczęściej występującym jest zsinienie języka, od którego choroba wzięła swą nazwę. Objawy kliniczne stosunkowo rzadko uwiadcniają się u bydła, pomimo wysokich mian wirusa we krwi, ale z tego powodu odgrywa ono dużą rolę w szerzeniu się choroby. Choroba jest całkowicie niegroźna dla ludzi, ma jednak duże znaczenie ekonomiczne z uwagi na obostrzenia w handlu zwierzętami gatunków wrażliwych, jakie nakładane są na obszar kraju, na którym dojdzie do wybuchu choroby, koszty wprowadzenia szczepień ochronnych i koszty prowadzenia nadzoru.

### **Gatunki wrażliwe:**

- Choroba dotyczy głównie przeżuwaczy i niektórych innych parzystokopytnych:
- Owce: prawdopodobnie różna wrażliwość w zależności od rasy,
  - Bydło, kozy, dromadery, dzikie zwierzęta przeżuwające: zwykle infekcje bez wyrażonych objawów klinicznych,
  - Choroba nie występuje u ludzi.

### **Źródło wirusa:**

- Zainfekowane Culicoides spp.
- Krew
- Materiał biologiczny

### **Zachorowalność i śmiertelność:**

- Współczynnik zachorowalności może sięgać nawet 100% (u wysoce wrażliwych owiec). U kóz i bydła zwykle nie przekracza 5%,
- Współczynnik śmiertelności waha się między 2 a 30%, ale może sięgać nawet 70-100% w stadzie w pełni wrażliwych owiec. U krów zwykle nie przekracza poziomu 5%.

### **Występowanie:**

Wirus jest obecny w krajach położonych w pomiędzy 65°N i 34°S. Obecność wirusa została potwierdzona w obszarach występowania wektora – Culicoides (np. Afryka, Ameryka, Australia oraz niektóre kraje południowej Azji i Oceanii). Pomimo stwierdzenia łącznej



obecności wektora i wirusa, zaledwie w kilku krajach tych obszarów stwierdzono chorobę wraz z manifestowanymi objawami klinicznymi. Choroba nie występuje w Polsce endemicznie. Jednocześnie z uwagi na charakter wirusa, zachodzące zmiany klimatyczne oraz występowanie choroby w państwach graniczących z Polską, nie należy wykluczać takiego zagrożenia w najbliższej przyszłości.

### **Drogi zakażenia**

Podstawową drogą szerzenia się choroby jest przenoszenie wirusa choroby niebieskiego języka na inne wrażliwe zwierzęta przez wektory - owady z rodzaju *Culicoides* (kuczmany), o ile uprzednio żerowały na zwierzętach wiremicznych. U bydła do wiremii dochodzi po co najmniej 4 dniach od zakażenia, przy czym może ona trwać wiele tygodni. Po pobraniu krwi przez owada, dochodzi do kilkudniowego okresu replikacji wirusa (6 – 8 dni) w gruczołach ślinowych wektora, po czym wirus może być przeniesiony na inne zwierzęta wrażliwe. Zakażone kuczmany są siewcami wirusa przez całe życie.

Z uwagi na fakt, że kluczową rolę w epizootiologii choroby odgrywają owady, wyraźny jest wpływ czynników środowiskowych sprzyjających ich przetrwaniu (opady, temperatura, wilgotność, specyfika gleby, obecność zbiorników wodnych) na dystrybucję i prewalencję zakażenia. Z tego względu w wielu rejonach świata choroba występuje sezonowo. Uznaje się, że zakażenia BTV u zwierząt wrażliwych nie są trwałe, a przetrwanie wirusa w środowisku ma związek z przeżywalnością wektorów.

### **Nasienie**

Przenoszenie choroby drogą płciową jest możliwe, jako że BTV znajduje się również w nasieniu.

### **Krew**

Wirus znajduje się we krwi, możliwe jest więc przenoszenie go przy użyciu niesterylizowanych narzędzi i igieł.

### **Mięso i produkty pochodzenia zwierzęcego**

Uznaje się, że mięso, bądź produkty pochodzenia zwierzęcego nie odgrywają żadnej roli w rozprzestrzenianiu się choroby. Prawdopodobnie wirus jest inaktywowany w tkankach zwierzęcych podczas procesu dojrzewania mięsa w wyniku ich zakwaszenia. Uznaje się, że wirus nie jest w stanie przeżyć poza organizmami żywych zwierząt gatunków wrażliwych lub wektorów.

Nie stwierdzono obecności wirusa BTV w mleku, w związku z czym uznaje się, że mleko nie odgrywa roli w rozprzestrzenianiu się choroby

### **Czynniki wpływające na szerzenie się choroby**

Obszar oraz czas w jakim choroba niebieskiego języka może rozprzestrzeniać się w Polsce będzie zależał od:

- długości okresu sezonowo wolnego od choroby
- przemieszczania inwentarza zwierząt z gatunków wrażliwych oraz ich materiału biologicznego zwłaszcza w ramach handlu wewnątrzwspólnotowego,
- warunków środowiskowych sprzyjających rozwojowi wektora,
- skuteczności zabezpieczenia zwierząt z gatunków wrażliwych przed kontaktem z wektorem,
- gęstości populacji zwierząt,
- skuteczności programu monitoringu choroby,
- szybkości i skutecznej diagnostyki, szczególnie pierwszych przypadków podejrzenia,
- skuteczności szczepień ochronnych wykonanych po wykryciu pierwszego ogniska choroby

### **Wpływ produkcji i sprzedaży zwierząt z gatunków wrażliwych na szerzenie się BT**

Istotną rolę w szerzeniu się choroby niebieskiego języka ma handel i obrót zwierzętami gatunków wrażliwych. Liczne przypadki wystąpienia BT w Europie miały związek

z zawleczeniem wirusa na nowe obszary i wystąpienia na nich ogniska choroby. Ze względu na fakt możliwości wprowadzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bydła serologicznie oraz wirusologicznie dodatniego, należy przyjąć, że choroba może pojawić się w każdym momencie na obszarze kraju.

Dochodzenie epizootyczne oraz możliwość prześledzenia przemieszczeń zwierząt z gatunków wrażliwych i ich materiału biologicznego ma ogromne znaczenie dla wczesnego wykrycia ogniska choroby, szybkiego i skutecznego jej wyeliminowania.

Duża koncentracja gospodarstw ze zwierzętami podatnymi, położonych na terenach z dobrymi warunkami dla rozwoju wektorów zwiększa stopień ryzyka wybuchu choroby i szybkiego rozprzestrzeniania się wirusa w obrębie regionu.

### **Przebieg choroby niebieskiego języka**

#### **Okres inkubacji**

Okres inkubacji choroby u owiec zwykle trwa od 5 do 10 (20) dni, choć wiremia może pojawić się już 3 – 4 dni. U krów do wiremii dochodzi co najmniej 4 dni po zakażeniu, ale rzadko dochodzi do wystąpienia objawów.

**Objawy kliniczne** (w zależności od postaci w jakiej występuje):

#### **W postaci ostrej (owce i niektóre gatunki jeleni)**

- gorączka powyżej 42° C, depresja,
- zapalenie, owrzodzenia, nadżerki i zmiany o charakterze martwicznym w obrębie śluzówki jamy ustnej,
- ślinienie i niekiedy zasinienie języka,
- kulawizny spowodowane procesami zapalnymi w obrębie koronki racic, podeszwy oraz zapaleniami mięśni,
- ronienia,
- wtórne zapalenia płuc,
- wychudzenie,
- upadki w ciągu 8 - 10 dni od wystąpienia objawów lub niezwykle długi okres powrotu do zdrowia, z lokalnym lub uogólnionym wytysieniem, bezpłodnością, zaburzeniami wzrostu i produktywności.

#### **W postaci bezobjawowej:**

- zwykle u bydła i innych gatunków przeżuwaczy.

#### **Zmiany anatomopatologiczne:**

- Krwotoki, obrzęki, wybroczyny i owrzodzenia błon śluzowych przewodu pokarmowego i oddechowego (jama ustna, przełyk, żołądek, jelita, śluzówka tchawicy),
- Zatory, skrzepy w obrębie blaszek puszek racicowych i okolicy koronki,
- Przerost węzłów chłonnych oraz powiększenie śledziony,
- Ciężkie obustronne zapalenia płatów płucnych (w przypadkach powikłanych innymi czynnikami).

### **Działania Powiatowego Lekarza Weterynarii zmierzające do wykrycia i zwalczania choroby niebieskiego języka.**

#### **Działania PLW w celu utrzymania stanu gotowości zwalczania BT**

- tworzy i aktualizuje co najmniej raz w roku lub po każdej zmianie plan gotowości zwalczania BT,
- wydaje zarządzenie powołujące PZK ,
- przeprowadza szkolenia podległych służb weterynaryjnych,
- dokonuje okresowych przeglądów sprzętu , materiałów i zapasów
- utrzymuje rezerwę finansową pozwalającą na podjęcie działań zmierzających do likwidacji ogniska BT oraz prowadzenie szkoleń i ćwiczeń,
- kontroluje prawidłowość realizacji instrukcji dla sekretarki w zakresie przyjmowania oraz rejestracji zgłoszeń podejrzeń wystąpienia BT.

### **Działania PLW w sytuacji przyjęcia zawiadomienia o podejrzeniu wystąpienia BT**

- rejestruje zgłoszenie podejrzenia wystąpienia BT ,
- zawiadamia WLW o podejrzeniu wystąpienia BT,
- wysyła grupę PLW do ogniska w celu jego „opracowania” zgodnie z trybem określonym w Procedurze opracowania ogniska,
- aktywuje PZK,
- wydaje decyzję o podejrzeniu wystąpienia BT,
- zarządza całodobowe dyżury do czasu otrzymania wyniku badania.

### **Działania PLW po wykluczeniu podejrzenia wystąpienia BT w ognisku**

- powiadamia WLW o wykluczeniu podejrzenia wystąpienia BT,
- wydaje decyzję o wygaśnięciu podejrzenia wystąpienia BT,
- opracowuje dokumentację opisującą zgłoszony przypadek podejrzenia wystąpienia BT oraz podjęte działania a następnie ją archiwizuje,
- odwołuje stan gotowości PZK,

### **Działania PLW po potwierdzeniu podejrzenia wystąpienia BT w ognisku**

- przekazuje informację o stwierdzeniu BT Staroście, który aktywuje Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego (PZZK), PLW zostaje członkiem Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego (PZZK),
- wydaje na podstawie art. 44 „ustawy weterynaryjnej” decyzję o stwierdzeniu ogniska lub ognisk choroby, raportuje do Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii i Głównego Lekarza Weterynarii,
- przedstawia Wojewódzkiemu Lekarzowi Weterynarii zasięgi obszarów zapowietrzonych i zagrożonych a także obszaru o promieniu 20 km od ogniska choroby oraz wprowadza ograniczenia określonych w art. 45 „ustawy weterynaryjnej”,
- analizuje stan zagrożenia, wnioski przedstawia WLW, Staroście,
- kieruje działaniami związanymi z prowadzeniem zwalczania BT,
- wnioskuję do Przewodniczącego PZZK o wydzielenie sił i środków potrzebnych do prowadzenia zwalczania BT,
- wnioskuję do WLW o odpowiednie środki finansowe z rezerw budżetu wojewody na zwalczanie choroby,
- wnioskuję do WLW o wsparcie kadrowe i sprzętowe,
- współpraca z PZK sąsiednich powiatów,
- prowadzi wycenę wartości użytkowej zwierząt w sposób i na zasadach określonych w przepisach,
- prowadzi i koordynuje uśmiercanie zwierząt w sposób i na zasadach określonych w odpowiedniej Instrukcji
- prowadzi i koordynuje utylizację zwłok zwierzęcych – zgodnie z zasadami określonymi w odpowiedniej Instrukcji,
- prowadzi i koordynuje zabiegi oczyszczania i dezynsekcji na każdym etapie zwalczania BT, w sposób i na zasadach określonych w Instrukcji,
- prowadzi perlustrację okręgu zagrożonego i zapowietrzonego w sposób i na zasadach określonych w odpowiedniej Instrukcji ,
- sporządza raporty dla Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii oraz opracowanie materiałów informacyjnych dla PZZK,
- prowadzi szkolenia pracowników fachowych i innych niezbędnych służb jak także przedstawicieli związków i organizacji rolniczych i producenckich.

### **Działania PLW po likwidacji ogniska BT**

- Wydaje decyzję o wygaśnięciu decyzji wprowadzających restrykcje po stwierdzeniu BT

Mając na uwadze coraz częstsze anomalie pogodowe Pan Wojciech Kieszczyński złożył wniosek o ujęcie w kolejnym planie posiedzenia Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego tematyki omawiającej zagadnienia związane z ograniczeniami zasilania

energiją elektryczną, (uwzględniając kilkudniowe przerwy w jej dostawie).

**Na zakończenie Naczelnik Wydziału Spraw Obywatelskich, Zarządzania Kryzysowego i Promocji Zdrowia Starostwa powiatowego w Kluczborku** podziękował uczestnikom za udział w spotkaniu.